

58% af danskerne vælger at være venner med deres kollegaer på Facebook

14% er venner med deres chefer på Facebook

Kilde: YouGov for Teia

SYNDERBOMBET. Unge drenge spiller fodbold i Bamako i Mali i januar 2013 – samme dag som franske styrker indledte luftangreb i landet. Konflikten i det vestafrikanske land, der har været i tre år, nærmer sig måske sin afslutning. Arkivfoto: AP/Jerome Delay

Mali. Fredsaftale efterlader mange åbne sår

Efter tre års konflikt ser en fredsaftale ud til at være kommet i stand i Mali. Men der er grund til skepsis.

ANALYSE

Efter tre års konflikt i Mali underskrev regeringen og bevæbnede grupper fredag en fredsaftale i landets hovedstad, Bamako. Det var dog kun regeringsloyale grupper, der satte penen mod papiret; en vigtig koalition af separatistgrupper sprang fra i sidste øjeblik.

LOTTE PELCKMANS

Mange ser fredsaftalen som den endegyldige løsning på problemerne i Mali, hvis internationale status er gået fra mønsterdemokrati i Vestafrika til en skrøbelig stat splintret af truslen fra separatister, jihadister og netværk af menneskehandlere.

Men der er grund til skepsis: Samtidig med at kun to ud af tre parter har skrevet under, tager aftalen ikke fat om de grund-

læggende udfordringer: Hvordan opløser man de mange væbnede grupper fredag en fredsaftale i malisk politik? Og ikke mindst: Hvordan kan landet skabe en bæredygtig fremtid for den store gruppe af arbejdsløse unge?

BEGIVENHEDERNE i Mali overskygges af historier om bådflugtninge, grænseoverskridende kriminalitet og terrorisme. Men hvis den skrøbelige fred i Mali brister, vil frustrerede unge maliere dukke op i netop de overskrifter: skyldet op på strandene i Middelhavet efter at være flygtet til Libyen videre mod Europa som en del af et internationalt netværk af menneskesmuglere eller var dræbte jihadister i antiterroraktioner.

Urolighederne begyndte i marts 2012 efter et militærkup mod daværende præsident Amadou Toumani Touré. I juni havde en koalition af separatistgrupper domineret af nomadefolket tuaregerne sammen med jihadister erobret et område i nord svarende til to tredjedele af landet. Separatistgrupperne var styrket, efter at krigere var vendt hjem fra oprøret i Libyen, mens jihadisterne havde indkasseret store løsesummer for vestlige gidsler. I 2013 gik Frankrig ind i Mali, og resten af det internationale samfund fulgte efter med en fredsbevarende FN-styrke,

der fik navnet Multidimensional Integrated Stabilization Mission in Mali (Minusma). Danmark bidrog med logistisk støtte og 60 mand, og siden marts i år har styrken været ledet af en dansker, generalmajor Michael Anker Lollegaard.

I juni 2013 blev de stridende parter enige om en køreplan for 'national dialog', og talrige runder af forhandlinger i Algier er mundet ud i et 21-siders udkast til en aftale mellem tre parter: Malis regering støttet af det internationale samfund.

'Platformen', en sammenslutning af flere bevæbnede og civile organisationer, der går ind for en national, sekulær republik.

Coalition of the Movements of Azawad (CMA), som er et konglomerat af bevæbnede og civile grupper bestående af tuareger og arabere, som kæmper for større selvstændighed til det område, de kalder Azawad, tre administrative regioner i Nordmali (Kidal, Gao og Timbuktu).

CMA deltog dog ikke i underskrivelsesceremonien 15. maj, fordi koalitionen kræver større autonomi og anerkendelse af Azawad-området.

Regeringen og separatistgrupperne i det nordlige Mali har en lang tradition for fredsaftaler. Typisk indeholder aftalerne anerkendelsen af behovet for decentralisering og inklusion, men ironisk har

de alle været præget af det modsatte. Indholdet af den aktuelle fredsaftale er i store træk gammel vin på nye flasker.

I stedet for at rette fokus mod de økonomiske og politiske spændinger internt i de nordlige regioner, handler det endnu en gang om regeringen mod separatisternerne, om nord mod syd.

DER ER DOG et par nyskabelser: Aftalen anerkender symbolsk Azawad-området og giver derudover øget selvstyre til landets samtlige otte regioner ved at ned-sætte regionale forsamlingsanførere af folkevalgte præsidenter, der får beføjelser til at forvalte udviklingshjælp og indrivelse af skatter og kan oprette regionale politistyrker.

Azawad får status som en særlig udviklingszone, der får økonomisk og finansiel prioritet.

En tredje nyskabelse er det store antal aktører, også internationale, der skal overvåge, at fredsaftalen bliver overholdt. Det betyder efter al sandsynlighed, at Minusma-styrken vil være til stede i Mali flere år frem på trods af spændinger mellem regeringen og befolkningen. Men ser man ud over disse nye tiltag, efterlader aftalen stadig mange åbne sår:

Aftalens kapitel om bekæmpelse af terror og grænseoverskridende kriminalitet

er ekstremt kort og overfladisk og er en kæmpe undervurdering af disse gruppers centrale betydning for hele krisen.

De regionale tiltag vil forstærke Malis afhængighed af investeringer og bistand fra udlandet. Mange embedsfolk er endnu ikke vendt tilbage til deres job i Azawad, og hæren er i øjeblikket slet ikke til stede i Kidal-regionen. Jo længere der går, før de rykker ind igen, desto sværere vil processen blive.

DET ER HELT afgørende, at de høje forventninger til fred ikke lider et knæk, allerede inden blækket fra fredsaftalen er tørt. Det kræver, at landets indbyggere oplever reelle forandringer: en tilstedeværende stat, dialog med alle de mange fraktioner i Mali, en forbedret sikkerhedssituation med færre våben i omløb og store investeringer i synlige, materielle forbedringer.

Hvis overgangsperioden efter fredsaftalen viser sig at være langsom og lukket, vil håb hurtigt blive afløst af frustrationer, uroligheder og måske endnu en række af oprør i Mali.

analyse@pol.dk

Lotte Pelckmans, forsker i international sikkerhed, Dansk Institut for Internationale Studier (DIIS)

Malis udfordringer i tal

Malis BNP er blandt de laveste i verden. Landet placer sig som nr. 180 ud af 194.

50 %

af befolkningen lever under fattigdomsgrænsen på \$1,25 (8,34 kr.) om dagen

31 %

Analfabetisme

54 %

af befolkningen er under 18 år

51 år

Gennemsnitlig levetid

Kilde: DIIS, 2015

... Skærpet indsats mod økonomisk kriminalitet

Søik går ind, hvor sagerne bliver tungere, mere komplekse og kræver særlig ekspertise. F.eks. sager, hvor der er forbindelse til udlandet i form af udenlandske selskabskonstruktioner og udenlandske bankkonti.

Globaliseringen har givet det danske samfund mange fordele, men i en fase gav den også velorganiserede kriminelle og skattesnydere nogle fordele. Vi kommer til at tage hårdt fat for at lukke de smuthuller, som de kriminelle ikke har været sene til at udnytte.

Sagerne om økonomisk kriminalitet kan være meget langvarige – og også for langvarige. Det er en stor belastning at være under mistanke i en straffesag. Uanset om sagen ender med en straf eller en frikendelse, er det svært at komme videre med sit liv, før afgørelsen er faldet.

DET LIGGER i sagens natur, at de mennesker og virksomheder, som vi sigter eller tiltaler, ikke vil være tilfredse med os. Men vi må og skal bestræbe os på at give både dem og ofrene en ordentlig behandling. De personer og virksomheder, som er involveret i Søik's sager, har selvfølgelig præcis den samme retssikkerhed som enhver anden borger her i landet. Til det hører at fremme sagsbehandlingen. Derfor er det et centralt mål at bringe sagsbehandlingstiden ned.

Nu er det mildest talt ikke noget nyt problem. Siden den særlige enhed mod økonomisk kriminalitet blev oprettet i 1973, har det været en tilbagevendende kritik, at sagerne tager for lang tid. Det er der selvfølgelig gode grunde til. Til en start går der ofte lang tid, før kriminaliteten overhovedet opdages. Det er jo ikke

De personer, som er anklaget for økonomisk kriminalitet, er typisk ressourcestærke og har dygtige forsvarere

Af den grund bliver sagerne nemt halvgamle, før efterforskningen starter.

Hertil kommer helt banalt, at sagerne faktisk er komplekse – ellers ville de slet ikke være en opgave for Søik. Det er eksempelvis almindeligt, at der skal læses flere tusinde sider igennem. Som et eksempel kan det nævnes, at der i en af vores sager er 39.000 e-mails bare fra den sigtede. Der skal også ofte indhentes oplysninger gennem udenlandske myndigheder. Oveni kommer, at der er mange gråzoner i juraen omkring økonomisk kriminalitet, og at det kun bliver mere kompliceret, når også udenlandsk ret indgår i sagerne.

Endelig er de personer, som er anklaget for økonomisk kriminalitet, typisk ressourcestærke og har dygtige forsvarere, som – helt legitimt – forstår at pege på ethvert svagt led i en bevisførelse. Kravene til dokumentation er høje, og selve det retslige efterspil går ofte gennem alle instanser over flere år.

HVIS DER VAR en nem løsning på problemet, havde mine forgængere for længst

et om tyveri eller en voldssag, hvor der er et umiddelbart offer, som straks anmelder sagen.

Hvor den almindelige kriminalitet typisk hurtigt opdages, kan der gå flere år, før den økonomiske kriminalitet dukker op til overfladen.

Hertil kommer helt banalt, at sagerne faktisk er komplekse – ellers ville de slet ikke være en opgave for Søik. Det er eksempelvis almindeligt, at der skal læses flere tusinde sider igennem. Som et eksempel kan det nævnes, at der i en af vores sager er 39.000 e-mails bare fra den sigtede. Der skal også ofte indhentes oplysninger gennem udenlandske myndigheder. Oveni kommer, at der er mange gråzoner i juraen omkring økonomisk kriminalitet, og at det kun bliver mere kompliceret, når også udenlandsk ret indgår i sagerne.

Endelig er de personer, som er anklaget for økonomisk kriminalitet, typisk ressourcestærke og har dygtige forsvarere, som – helt legitimt – forstår at pege på ethvert svagt led i en bevisførelse. Kravene til dokumentation er høje, og selve det retslige efterspil går ofte gennem alle instanser over flere år.

HVIS DER VAR en nem løsning på problemet, havde mine forgængere for længst

tyet hertil. Alle forklaringerne bortforklarer imidlertid ikke resultatet: Vi ser for mange sager, hvor der går op mod ti år fra den formodede lovovertrædelse, til sagen er færdigbehandlet i retssystemet.

Så uanset at det ikke er let at bringe sagsbehandlingstiderne ned, er det jo også sådan, at hvis man ikke sætter sig et mål, så når man det heller ikke.

Afgørende er under alle omstændigheder, hvordan efterforskningen er organiseret. I Søik kommer vi i stigende grad til at arbejde i teams, hvor der til hver sag sættes et hold af medarbejdere med alle relevante kompetencer. Det sikrer en hurtigere gennemførelse.

Politiuddannede medarbejdere er selvfølgelig en nøglerolle i efterforskningen, men da kompetencer inden for jura, økonomi og it bliver stadig vigtigere i opklaringsarbejdet, vil de forskellige teams blive organiseret ud fra dette. Søik's klassiske medarbejderstab af anklagere og politiuddannede suppleres i stigende grad af it-specialister og medarbejdere med økonomisk specialviden fra ansættelser ved banker, som revisorer etc.

SØIK 'SKÆRER' populært sagt sagerne til, inden de lægges frem for retten. Økonomisk kriminelle er ofte ganske opfindsomme, og der laves mange finurligheder i gråzonen mellem lovligt og ulovligt. Anklagemyndigheden har dog den klare linje kun at føre sager, hvor de tiltalte med stor sandsynlighed vil blive dømt. Det er en belastning at blive anklaget ved en domstol, og det er ikke noget, vi som myndighed bare sætter i værk, medmindre vi virkelig tror på, at sagen holder i retten.

For fremtiden vil sagerne blive skåret til tidligere i efterforskningen, så vi hurtigere kan arbejde mere målrettet frem mod anklagen. Det kan betyde, at vi ikke får alt med i nettet, når vi efterforsker en sag. Til gengæld får vi tid til at få flere i nettet. Populært sagt: Jeg vil hellere have, at to økonomisk kriminelle dømmes, og hver får to års fængsel, end at en enkelt idømmes tre års fængsel, mens den anden går fri.

DET FOREBYGGENDE arbejde er vigtigt – også når det gælder bekæmpelse af økonomisk kriminalitet. Søik kommer til at arbejde tættere sammen med sørmændigheder med henblik på at 'lukke huller', f.eks. i administrativ praksis, så risikoen for, at der begås økonomisk kriminalitet, mindskes. Vi kan også styrke samarbejdet med særlige brancher, herunder med bankerne.

Søik's indsats mod kursmanipulation har skabt en forholdsvis klar retspraksis og formentlig også en større forsigtighed i den finansielle branche. Mens Søik i 2010 modtog 67 anmeldelser om børskriminalitet, var der 6 anmeldelser i 2013. Men det siger sig selv, at det bedste ville være, hvis de forskellige aktører, der er involveret i kursmanipulation, selv var meget opmærksomme på, at denne type kriminalitet ikke finder sted. Det behøver jo f.eks. ikke at være bankernes opgave at udfordre dansk lovgivning.

Nogle gange begynder forebyggelse af kriminalitet helt enkelt med tydelig kommunikation, hvilket er noget, vi lægger vægt på i hele anklagemyndigheden. Når jeg taler med banker, advokater, revisorer og andre om de forandringer, der

For fremtiden vil sagerne blive skåret til tidligere i efterforskningen

råd til en kunde om at få tilrettet tingene og komme på den rigtige side af strengen, før det er for sent. Ikke mindst set i lyset af de forbedrede muligheder for at opdatere formuer og transaktioner i udlandet. Og selv om der nok skal sidde en Politiken-læser eller to og tro, at de værste sikker læser andre aviser, er feltet nu meget bredt, må jeg sige, efter at have lært verden at kende fra mit nye skrivebord. Søik kommer gerne overalt.

I DE FLESTE tilfælde opdages økonomisk kriminalitet desværre først efter, at den er begået. Søik vil fremover være mere optaget af at komme tidligere ind i sagerne. Her tænker jeg på, at vi f.eks. i kraft af aflytninger kan slå til over for kriminelle, mens de er i færd med at begå forbrydelser. Det vil gøre det lettere for anklagemyndigheden at bevise, hvad der er foregået, og det vil formentlig også have en større afskrækkende effekt over for dem, der overvejer at begå økonomisk kriminalitet.

Samtidig arbejder vi i Søik med at blive bedre til at forudse den næste type kriminalitet. I vores branche er det dyrt at komme for sent. Selskabstommersagerne i 1990'erne medførte, at 1.500 selska-

ber med en samlet skattegæld på 2 milliarder kroner blev tømt, før nogen greb ind. Det vil have stor værdi, hvis Søik mere samarbejds partnere i andre lande, for vi møder ofte variationer over samme tema. Hvis en form for svindel breder sig i ét land, har vi andre også grund til at være opmærksomme. Samtidig er den økonomiske kriminalitet som nævnt et spejl af tiden.

Nogle former for svindel gentager sig med årtiers mellemrum. Nogle former opstår som følge af nye teknologiske, økonomiske eller juridiske muligheder. For at blive bedre til at forudse tendenserne i økonomisk kriminalitet ansætter Søik ikke blot politifolk og jurister, men også økonomer, bankuddannede og it-folk. Faggrupper som sociologer, matematikere og historikere tilknyttedes også for at få et anderledes blik ind i vores arbejde. Men jeg kan desværre ikke love, at det betyder, at vi kommer til at opfange alle ting i tide.

Nogle former for svindel gentager sig med årtiers mellemrum. Nogle former opstår som følge af nye teknologiske, økonomiske eller juridiske muligheder. For at blive bedre til at forudse tendenserne i økonomisk kriminalitet ansætter Søik ikke blot politifolk og jurister, men også økonomer, bankuddannede og it-folk. Faggrupper som sociologer, matematikere og historikere tilknyttedes også for at få et anderledes blik ind i vores arbejde. Men jeg kan desværre ikke love, at det betyder, at vi kommer til at opfange alle ting i tide.

I SØIK gør vi vores bedste for at gøre Piet Heins gruk om, at de store fisk går fri, til skamme. Det er ikke nogen let opgave, og da jeg sagde ja til jobbet som chef i Søik, vidste jeg selvfølgelig godt, at mine forgængere havde gjort den erfaring, at chefer for Søik oftere får ris end ros. Men det er egentlig et udmærket udgangspunkt, for det viser, at der er høje forventninger til Søik, og de forventninger vil vi gøre os meget umage med at leve op til.

MORTEN NIELS JAKOBSEN